
У РАДІ БОТАНІЧНИХ САДІВ ТА ДЕНДРОПАРКІВ УКРАЇНИ

У 2007 р. відбулися дві сесії Ради ботанічних садів та дендропарків України. Перша з них проходила 18—23 вересня в Кременецькому ботанічному саду і була присвячена 200-річчю цього саду. В її рамках відбулася міжнародна наукова конференція "Різноманіття фітобіоти: шляхи відновлення, збагачення і збереження. Історія та сучасні проблеми". У роботі сесії (конференції) взяли участь близько 120 осіб з 50 установ біологічного профілю України, представники органу місцевого самоврядування, міністерств охорони навколишнього природного середовища та закордонних справ, науковці з Росії та Польщі. Матеріали конференції опубліковані в кількох номерах "Вісника Тернопільського педагогічного університету" та в збірнику тез, назва якого однойменна з назвою конференції. Всі ці матеріали є в бібліотеці Національного ботанічного саду ім. М.М. Гришка НАН України (НБС).

Урочистості, присвячені 200-річчю від дня заснування Кременецького ботанічного саду, відкрив мер міста. Потім з привітальною промовою виступила голова Ради ботанічних садів та дендропарків України чл.-кор. НАН України Т.М. Черевченко.

У перший день роботи сесії на території саду були урочисто відкриті пам'ятники видатним ботанікам В. Бестеру та Д. Мак-Клеру. Почесні гості з Польщі посадили пам'ятне дерево на честь Ф. Шайдта.

На пленарному засіданні учасники конференції заслухали 5 доповідей, в яких було висвітлено історію становлення бота-

нічної науки в регіоні і виникнення Кременецького саду, сучасний стан та перспективи його розвитку, а також значення робіт академіка М.І. Вавилова для розвитку генетики та дослідження біорізноманіття.

Доповіді на секційних засіданнях були присвячені напрямам досліджень різноманіття фітобіоти та проблемам його збереження, відновлення генофонду і поповнення його в ботанічних садах та дендропарках не тільки України, а й Польщі, Росії. Було також розглянуто генетико-селекційні та фізіолого-біохімічні аспекти досліджень біорізноманіття рослин, питання охорони природних екосистем, реконструкції в ботанічних садах та дендропарках, використання видів і форм рослин у ландшафтному дизайні тощо.

Заслухавши та обговоривши доповіді, сесія ухвалила таке:

— у ботанічних садах та дендропарках, а також в інших споріднених установах проводиться велика робота із збереження біорізноманіття рослин;

— саме ботанічні сади та дендропарки від початку їх створення є осередками становлення ботанічної науки і центрами збереження генофонду рослин;

— унаслідок реконструкції в ботанічних садах та дендропарках на сучасному етапі збільшується біорізноманіття рослин завдяки використанню нових випробуваних інтродуцентів;

— велику увагу приділено дослідниками вивченню біорізноманіття рослин у природних умовах.

Оглянувши колекції саду, сесія ухвалила:
— колективом проведена велика робота з відновлення Кременецького ботанічного саду;

— налагоджено дослідницьку роботу та визначено напрями досліджень на майбутнє;

— членам Ради потрібно надавати Кременецькому ботанічному саду допомогу рослинним матеріалом та консультаціями.

На засіданні Ради ботанічних садів та дендропарків України були розглянуті такі питання:

1. Про стан підготовки довідника "Ботанічні сади та дендропарки України".
2. Про презентацію другого тому "Екологічної енциклопедії".
3. Про чергові сесії Ради в 2008 р.

Заслухавши інформацію вченого секретаря Ради з цих питань, сесія ухвалила таке:

— продовжити роботу над підготовкою довідника та фінансувати його публікацію за рахунок ботанічних садів Ради. Звернутись до окремих садів, які ще досі не надали інформацію, з проханням якнайшвидше надати її;

— схвалити участь членів Бюро Ради в підготовці матеріалів для другого тому "Екологічної енциклопедії";

— чергові сесії в 2008 р. провести у:

1. Запорізькому міському дитячому ботанічному саду в травні (до його 50-річчя).

2. Ботанічному саду Дніпропетровського університету (до 75-річчя саду).

На сесії оголошено конкурс на здобуття премії ім. акад. М.М. Гришка в галузі інтродукції рослин за 2007 рік. Заявки та документи згідно з положенням надати до 1 грудня 2007 року.

Друга сесія відбулася 17—21 вересня 2007 р. на базі Ботанічного саду Одеського національного університету ім. І.І. Мечникова на тему "Використання інформаційних технологій у ботанічній справі". В її рамках пройшла міжнародна наукова конференція, присвячена 140-річчю Ботанічного саду Одеського національного університету (ОНУ), —

"Роль ботанічних садів і дендропарків у формуванні навколишнього середовища і світогляду людини".

У роботі конференції взяли участь близько 100 осіб, серед них науковці з ботанічних садів та дендропарків України (Харкова, Донецька, Києва, Ялти, Запоріжжя, Асканії-Нової, Одеси), а також з Росії, Молдови, Придністров'я, представники вищих навчальних закладів м. Одеса, а також органів місцевого самоврядування.

Відкрив конференцію проректор з наукової роботи ОНУ ім. І.І. Мечникова проф. В.О. Іваниця. З привітанням до учасників конференції звернулася голова Ради ботанічних садів та дендропарків України чл.-кор. НАН України Т.М. Черевченко.

На пленарному засіданні було заслухано 5 доповідей, важливих для діяльності ботанічних установ. Представлено 2 стендові доповіді та заслухано 10 наукових доповідей молодих дослідників.

Матеріали конференції опубліковано у збірнику тез конференції, який є в бібліотеці НБС ім. М.М. Гришка НАН України. На сесії було детально обговорено питання щодо використання інформаційних технологій у практичній роботі ботанічних садів і дендропарків (доповідь к.б.н. С.П. Машковської, НБС).

Заслухавши доповіді, сесія Ради ухвалила таке:

1. Рада відмітила наукове і практичне значення заслуханих доповідей.

2. Оглянувши колекції Ботанічного саду ОНУ ім. І.І. Мечникова, відзначили:

— добрий естетичний стан ботанічного саду;

— збільшення колекцій саду впродовж останніх років;

— збереження біологічної різноманітності та традиційних напрямів наукової роботи, а також використання в наукових дослідженнях нових напрямів та методик;

— розвиток нового мікологічного напрямку наукової роботи.

3. Необхідно розробити рекомендації для уніфікації інформацій при створенні баз даних колекційних фондів живих рослин у ботанічних садах та дендропарках України. З цією метою створити комісію для розробки проекту положення. Кожному ботанічному саду та дендропарку подати кандидатури для цієї роботи.
4. Відзначити значну роботу щодо підготовки та організації заходів, присвячених 140-річчю Ботанічного саду Одеського національного університету ім. І.І. Мечникова, і проведення міжнародної конференції.

На сесії також було розглянуто пропозиції щодо тем та напрямів конференцій у рамках сесій у 2008 р., які відбудуться в Дніпропетровську, Запоріжжі (за рішенням попередньої Сесії), а також у Білій Церкві (дендропарк "Олександрія"). Сесія буде присвячена ювілею цього дендропарку.

Про теми конференцій буде повідомлено пізніше.

Т.М. ЧЕРЕВЧЕНКО
голова Ради ботанічних
садів та дендропарків України
Н.М. ТРОФИМЕНКО
вчений секретар Ради